

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ФІЛОСОФІЯ»

Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 033 Філософія
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: бакалавр з філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради _____ / Поркуян О.В./
(протокол № 9 від "31" Травня 2019 р.)
Освітня програма вводиться в дію з _____ 2019 р.
Ректор _____ / Поркуян О.В./
(наказ № 158/ч від "06" "06" 2019 р.)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією спеціальності 033 «Філософія») у складі:

1. Леонтьєва В. М., доктор філософських наук, доцент
2. Шелковая Н. В., кандидат філософських наук, доцент
3. Ополонін А.М., кандидат філософських наук, доцент

Handwritten signatures in blue ink, likely belonging to the authors of the preface, positioned to the right of the list of names.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 033 «Філософія»

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр з філософії
Офіційна назва освітньої програми	Філософія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки, 10 місяців
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України - 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 1 липня 2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://snu.edu.ua/?page_id=6685
2 - Мета освітньої програми	
Надати професійну освіту в галузі класичної та сучасної філософії, а також в окремих дисциплінах філософського знання із широким доступом до працевлаштування, підготувати фахівців із широким спектром гуманітарних компетенцій та аналітичної культури, соціально активних, оригінально мислячих та зорієнтованих на саморозвиток та самовдосконалення.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Предметна область (галузь знань) – 03 «Гуманітарні науки»; спеціальність – 033 «Філософія». Особливості та відмінності – проходження навчальної та переддипломної практик
Орієнтація освітньої програми	Професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в області історії філософії та спеціалізованих галузей філософського знання, що включає в себе й кластер дисциплін когнітивного циклу. Додатковий акцент в програмі зроблено на дисциплінах естетичного циклу, семіології та філософії культури. Ключові слова: філософія, історія філософії, філософська аналітика
Особливості програми	
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр з філософії може працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях (молодшим фахівцем у галузі освіти, технічним фахівцем у галузі управління); на викладацьких та інших посадах у закладах

	<p>загальної середньої освіти, ЗВО I-II рівнів акредитації; куратором або експертом соціальних проєктів, у ЗМІ, громадських, суспільних та політичних організаціях тощо. Бакалавр з філософії може обіймати такі посади, що відповідають Державному класифікатору професій ДК 009-2010:</p> <p>1229.3 – адміністратор (органи державної влади) 2131.2 – адміністратор системи 2351 – молодший фахівець у галузі освіти 2351.2 – методист 2412.2 – аналітик у сфері професійної діяльності 2433.2 – аналітик консолідованої інформації 3431 – інспектор з контролю за виконанням доручень 3431.2 – оргсекретар (асоціації, союзу, федерації) 3436 – адміністративний помічник 3436.1 – референт 3439 – інспектор з основної діяльності 3439.2 – секретар адміністративних органів</p> <p>Та згідно Національного класифікатора України Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 70.21 Діяльність у сфері зв'язків із громадськістю 72.2 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук 74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність 85.31 Загальна середня освіта 85.59 Інші види освіти 85.6 Допоміжна діяльність у сфері освіти 94 Діяльність громадських організацій.</p>
Подальше навчання	<p>Бакалавр зі спеціальності 033 «Філософія» може продовжувати навчання за другим освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра в галузях 03 «Гуманітарні науки», 052 «Політологія», 053 «Психологія», 054 «Соціологія», 04 «Богослов'я», 06 «Журналістика», 01 «Освіта».</p>
5. – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Лекції, семінари, самостійна навчальна та аналітично-пошукова робота з першоджерелам, підручниками та посібниками, підготовка кваліфікаційної випускної роботи бакалавра, особистісно-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчальна та переддипломна практики.</p>
Оцінювання	<p>Письмові та усні экзамени, усні презентації, написання есе, поточний контроль, захист кваліфікаційної випускної роботи бакалавра.</p>
6. – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані аналітико-теоретичні задачі та практичні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що передбачає застосування філософських теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>(I. Вправність мислення) ЗК1. Логічність, послідовність, систематичність та</p>

аргументованість міркувань.

ЗК2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних та концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. Прагнення до оптимальних рішень та ясності умовиводів.

ЗК3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.

ЗК4. Навички раціональної організації власної діяльності та ефективного використання часу.

(II. Розвиненість рефлексії)

ЗК5. Прагнення усвідомлювати підстави власних та інших міркувань, здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміння надавати перевагу останнім.

ЗК6. Критичність та самокритичність мислення.

ЗК7. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

(III. Інтелектуальна комунікація)

ЗК8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

ЗК9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

ЗК10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.

ЗК11. Навички роботи у групі, розподіл функцій в колективній роботі, взаємодопомогу, терплячість, витримку і доброзичливість.

ЗК12. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухачів ідей.

ЗК13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

(IV. Мовно-текстологічна здатність)

ЗК14. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

ЗК15. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.

ЗК16. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.

ЗК17. Здатність використовувати (як усно, так і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні, читати фахову літературу англійською мовою.

	<p>(V. Особиста ціннісно-вольова налаштованість)</p> <p>ЗК18. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.</p> <p>ЗК19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.</p> <p>ЗК20. Здатність працювати в колективі та самотійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.</p> <p>ЗК21. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.</p> <p>ЗК22. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>(I. Філософська настанова)</p> <p>ФК1. Розуміння сенсу філософії – її інтелектуального й соціокультурного призначення, пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі.</p> <p>ФК2. Здатність виокремити змістові відмінності філософії від інших форм мислення.</p> <p>ФК3. Уявлення про структуру філософського знання, розмаїття та особливості філософських дисциплін, їх ролі в обґрунтуванні та розвитку людського мислення, пізнання світу, культури та суспільства.</p> <p>(II. Філософська обізнаність)</p> <p>ФК4. Розуміння ролі історії філософії для актуального філософського мислення.</p> <p>ФК5. Цілісне уявлення про історичний поступ філософії, етапи і логіку її розвитку.</p> <p>ФК6. Розуміння місця вітчизняної інтелектуальної традиції у світовій.</p> <p>ФК7. Знання про еволюцію основних філософських ідей та проблем, орієнтація в напрямках і тенденціях сучасного філософського дискурсу, їх зв'язку з попередньою інтелектуальною історією.</p> <p>ФК8. Базові знання з основних філософських дисциплін.</p> <p>ФК9. Знайомство зі змістом головних, визначних філософських творів, уявлення про специфіку філософської термінології.</p> <p>(III. Науково-гуманітарний горизонт мислення)</p> <p>ФК10. Уявлення про засади та еволюцію наукового пізнання, особливості сучасної наукової картини світу, її основні проблеми та суперечності.</p>

	<p>ФК11. Вміння використовувати провідні моделі гуманітарного пізнання як смисловий простір міркувань в історичному, соціокультурному, мовно-літературному, загальнонауковому, історико-філософському та теоретико-філософському контекстах.</p> <p>ФК12. Методологічна обізнаність у головних філософських методах та дослідницьких підходах, розуміння етико-практичної значущості філософського знання.</p> <p>ФК13. Герменевтико-текстологічна обізнаність, яка передбачає здатність реферувати, рецензувати й коментувати першоджерела та дослідницьку літературу з філософської проблематики.</p> <p>(VI. Практичне використання філософської освіченості)</p> <p>ФК14. Навички застосування загально-гуманітарних та філософських знань при розв'язанні проблем в різних сферах життєдіяльності.</p> <p>ФК15. Володіння навичками викладання основ філософії, в тому числі обізнаність у методиках викладання (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження відповідних практик).</p>
7 - Програмні результати навчання	
Знання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначати і виокремлювати смислові відмінності філософії від інших форм мислення. 2. Мати уявлення про структуру філософського знання, розмаїття та особливості філософських дисциплін, визначати їх роль в обґрунтуванні та розвитку мислення і пізнання світу. 3. Уявляти історичний поступ світової філософії, етапи її розвитку, еволюцію основних філософських ідей та проблем. 4. Демонструвати базові знання з основних філософських дисциплін. 5. Знати зміст головних, визначальних філософських творів та ідей, специфіку філософської термінології. 6. Спілкуватися українською та англійською мовами як усно, так і письмово, читати фахову літературу англійською мовою. 7. Розуміти сенс інтелектуального і соціокультурного призначення філософії, її пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі. 8. Розуміти роль історії філософії для актуального філософського мислення. 9. Орієнтуватися в основних напрямках та тенденціях сучасного філософського дискурсу, їх зв'язках з попередньою інтелектуальною історією. 10. Розуміти особливості сучасної наукової картини світу, її основні проблеми та суперечності. 11. Мати навички пошуку та опрацювання джерел в міждисциплінарному просторі. 12. Мати обізнаність у головних філософських методах та дослідницьких підходах, розуміння етико-практичної значущості філософського знання.

<p>Уміння</p>	<p>13. Демонструвати навички написання наукових та публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, систематизованого огляду спеціальної літератури.</p> <p>14. Дотримуватися стандартів академічного оформлення тексту.</p> <p>15. Застосовувати знання про засади та еволюцію наукового пізнання для аналізу його специфічних рис та закономірностей.</p> <p>16. Використовувати провідні моделі гуманітарного пізнання як смисловий простір міркувань у історико-філософському та теоретико-філософському контекстах.</p> <p>17. Ефективно застосовувати загально-гуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.</p> <p>18. Відпрацьовувати інноваційні підходи при вирішенні проблем у галузі філософії та гуманітаристики.</p> <p>19. Упорядковувати знання у логічній послідовності та систематичності, аргументувати наведені міркування.</p> <p>20. Розмежовувати суб'єктивні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, надавати перевагу останнім.</p> <p>21. Виявляти, встановлювати і усвідомлювати засади й підстави міркувань.</p> <p>22. Аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність та валідність аргументації, виділяти продуктивні ідеї.</p> <p>23. Узагальнювати розуміння термінів, понять, концептів, виявляти хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації.</p> <p>24. Порівнювати зміст різних текстів, узагальнювати інформацію з досліджуваної проблеми.</p> <p>25. Реконструювати історичний поступ світової філософії, етапи її розвитку, еволюцію основних філософських ідей та проблем.</p> <p>26. Знаходити необхідну інформацію з різних джерел, упорядковувати її, оцінювати її достовірність та пояснювати значущість.</p> <p>27. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати</p> <p>28. Аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність та валідність аргументації, виділяти продуктивні ідеї.</p> <p>29. Підтримувати і виявляти увагу і толерантність до іншої думки, здійснювати аналіз її змісту та структури та виробляти адекватну відповідь і ставлення на неї.</p> <p>30. Оцінювати і аргументувати значення і місце вітчизняної інтелектуальної традиції у світовій.</p> <p>31. Співвідносити різні філософські традиції, встановлювати їх особливості.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>32. Демонструвати вміння працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.</p>

	<p>33. Дотримуватися і показувати відповідальне ставлення до власної роботи, чітко та своєчасне виконання своїх обов'язків.</p> <p>34. Демонструвати прогрес у власному професійному розвитку.</p> <p>35. Використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.</p>
Автономія та відповідальність	<p>36. Сприйняття самонавчання та професійного розвитку як необхідних засад діяльності фахівця, людини і громадянина.</p> <p>37. Володіння методами рефлексії, самоконтролю, самокритики, самовиховання та саморозвитку.</p> <p>38. Використання методів фізичного самовиховання і зміцнення здоров'я, для досягнення належного рівня фізичної підготовленості, забезпечення повноцінної соціальної та професійної діяльності.</p> <p>39. Здатність відповідально ставитися до роботи, самостійно вирішувати, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>До реалізації освітньої програми залучаються не менш як 80 % викладачів із науковими ступенями доктора наук, кандидата наук, доценти та визнані спеціалісти в галузі гуманітарних наук, які мають необхідний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи.</p> <p>Професорсько-викладацький склад, який здійснює навчальний процес, повинен 1 раз на 5 років проходити стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	Використання комп'ютеризованих аудиторій, проекційної техніки, стендів і наочних посібників
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання навчального середовища Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля і авторських розробок науково-педагогічних працівників
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах у межах України
Міжнародна кредитна мобільність	Не передбачено
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4

Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4,0	залік, залік, екзамен
ОК 2.	Іноземна мова	14,0	залік
ОК 3.	Збереження життя та здоров'я людини(БЖД і ООП, Екологія, Цивільний захист)	4,0	залік
ОК 4.	Комп'ютерні інформаційні технології	3,0	залік
ОК 5.	Управління проектами	3,0	залік
ОК.6.	Психологія ділового спілкування	3,0	залік
ОК 7.	Антична філософія	14,0	залік екзамен
ОК 8.	Філософія Середньовіччя та Відродження	9,0	екзамен
ОК 9.	Філософія Сходу	12,0	залік, екзамен
ОК 10.	Філософія Нового часу	5,0	курсова робота, екзамен
ОК 11.	Німецька класична філософія	9,0	курсова робота, екзамен
ОК 12.	Філософія ХІХ - початку ХХ століття	4,0	екзамен
ОК 13.	Сучасна зарубіжна філософія	5,5	екзамен
ОК 14.	Філософська пропедевтика	3,0	екзамен
ОК 15.	Філософія історії	7,0	екзамен
ОК 16.	Метафізика	5,5	залік екзамен
ОК 17.	Філософія релігії	6,0	екзамен
ОК 18.	Логіка	3,0	залік екзамен
ОК 19.	Історія України, української філософії та культури	11,0	екзамен, залік, екзамен
ОК 20.	Етика	3,0	залік
ОК 21.	Семіологія	3,0	залік
ОК 22.	Філософія культури та культурологія	5,5	екзамен
ОК 23.	Естетика	5,0	екзамен
ОК 24.	Герменевтика	3,0	залік
ОК 25.	Філософська антропологія	4,0	залік
ОК 26.	Навчальна практика	9,0	диф. залік
ОК 27.	Переддипломна практика	9,0	диф. залік
ОК 28.	Комплексний кваліфікаційний іспит зі спеціальності	1,5	екзамен
ОК 29.	Випускна кваліфікаційна робота бакалавра	12,0	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВБ 1.1.	Соціальна філософія	15,0	екзамен
ВБ 1.2.	Основи наукових досліджень	6,0	екзамен
ВБ 1.3.	Політична філософія	9,0	екзамен
ВБ 1.4.	Діалектика	9,0	залік

ВБ 1.5.	Модернізм та постмодернізм	7,0	екзамен
ВБ 1.6.	Філософія науки	7,0	екзамен
ВБ 1.7.	Гносеологія	7,0	залік
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВБ 2.1.	Соціальна філософія	15,0	екзамен
ВБ 2.2.	Основи наукових досліджень	6,0	екзамен
ВБ 2.3.	Філософія права	9,0	екзамен
ВБ 2.4.	Історія діалектики	9,0	залік
ВБ 2.5.	Сучасні естетичні парадигми	7,0	екзамен
ВБ 2.6.	Філософія техніки	7,0	екзамен
ВБ 2.7.	Епістемологія	7,0	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

Семестр	Освітні компоненти
1	ОК 2, ОК 3, ОК 4, ОК 9, ОК 14, ОК 17, ОК 21, ОК 24
2	ОК 2, ОК 3, ОК 7, ОК 9, ОК 16, ОК 19, ОК 22
3	ОК 1, ОК 2, ОК 7, ОК 8, ОК 16, ОК 19, ОК 20
4	ОК 1, ОК 2, ОК 5, ОК 10, ОК 15, ОК 19, ОК 23, ОК 25
5	ОК 1, ОК 2, ОК 6, ОК 11, ВБ 1.1. (ВБ 2.1.)
6	ОК 2, ОК 12, ВБ 1.2 (ВБ 2.2), ВБ 1.3 (ВБ 2.3), ВБ 1.4 (ВБ 2.4),
7	ОК 3, ОК 13, ОК 28, ВБ 1.5 (ВБ 2.5.), ВБ 1.6 (ВБ 2.6.), ВБ 1.7 (ВБ 2.7.)
8	ОК 26, ОК 27, ОК 29

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Філософія» спеціальності 033 «Філософія» проводиться у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи бакалавра і складання комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження випускникові ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації: бакалавр з філософії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

